

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

BÙI VĂN THỦY

**PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI
TẠI HUYỆN NHO QUAN, TỈNH NINH BÌNH**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

Thái Nguyên, năm 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

BÙI VĂN THỦY

**PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI
TẠI HUYỆN NHO QUAN, TỈNH NINH BÌNH**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ YẾN

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình khoa học nào khác. Mọi sự trích dẫn đã được chỉ rõ nguồn gốc, tác giả hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính xác thực và nguyên bản của luận văn.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2019

Tác giả

Bùi Văn Thủy

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc và chân thành tới TS. Nguyễn Thị Yến người đã chỉ bảo, hướng dẫn và giúp đỡ tôi rất tận tình trong suốt thời gian thực hiện và hoàn thành luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, khoa Sau Đại học là cơ sở đào tạo đã tạo mọi điều kiện thuận lợi và giúp đỡ tôi trong suốt thời gian nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Xin gửi lời cảm ơn tới Ủy ban nhân dân huyện Nho Quan, Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Nho Quan, các cơ quan, tổ chức, cá nhân đã giúp đỡ tôi nguồn tư liệu phục vụ cho việc thực hiện đề tài.

Cuối cùng xin cảm ơn gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp, cán bộ, công chức nơi công tác luôn động viên, ủng hộ, giúp đỡ tôi tập trung nghiên cứu và hoàn thành bản luận văn thạc sỹ của mình.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2019

Tác giả

Bùi Văn Thủy

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN THẠC SỸ

Họ và tên: **Bùi Văn Thủy**

Tên luận văn: ***Phát triển kinh tế trang trại tại huyện Nho Quan, tỉnh Ninh Bình***

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

Người hướng dẫn khoa học: ***TS. Nguyễn Thị Yến***

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên

1. Mục tiêu và đối tượng nghiên cứu

1.1. Mục tiêu nghiên cứu

- Góp phần hệ thống hóa và làm sáng tỏ một số vấn đề lý luận cơ bản và thực tiễn về phát triển KTTT.

- Phân tích và đánh giá thực trạng phát triển KTTT của huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình.

- Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển KTTT của huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình.

- Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy phát triển KTTT của huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình đến năm 2025 và tầm nhìn 2030.

1.2. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là các vấn đề liên quan đến phát triển kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình.

1.3. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

-Phương pháp thu thập thông tin

-Phương pháp quan sát

-Phương pháp phỏng vấn

-Phương pháp điều tra bảng hỏi

-Phương pháp tổng hợp, phân tích, viết báo cáo

2. Kết luận.

Phát triển KTTT là yêu cầu cấp thiết trong phát triển KT-XH huyện Nho Quan nói chung và quá trình tái cơ cấu nông nghiệp theo hướng nâng cao giá trị gia

tăng nói riêng nhằm nâng cao thu nhập cho người dân. Quá trình nghiên cứu và thực hiện đề tài luận văn đã rút ra một số kết luận sau:

1) Nghiên cứu lý luận về phát triển KTTT cho thấy, bên cạnh việc đảm bảo kế thừa các khái niệm và nội dung về phát triển KTTT, luận văn đã khẳng định cần phải bổ xung và hoàn thiện thêm về quan điểm, nội hàm, tiêu chí đánh giá sự phát triển KTTT là hoàn toàn cần thiết và phù hợp với bối cảnh nghiên cứu về KTTT trong giai đoạn hiện nay.

2) KTTT của huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình trong thời gian gần đây đã bước đầu chuyển dịch theo chiều hướng phát triển bền vững thông qua các chỉ tiêu về số lượng và chất lượng của các TT. Như năm 2016 toàn huyện có 65 TT, đến năm 2018 đã tăng lên 92 TT. KTTT huyện Nho Quan đã phát huy được các nguồn lực của địa phương như khai thác và sử dụng tốt hơn quỹ đất đai, đưa được đất trồng đồi núi trọc vào sản xuất, thu hút vốn đầu tư vào nông nghiệp, giải quyết được một số việc làm tạo thêm thu nhập cho người lao động trong huyện. Thực tế cho thấy các TT của huyện đã tạo ra được một khối lượng giá trị nông sản hàng hoá cao hơn hẳn kinh tế hộ nông dân, góp phần thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp nông thôn theo hướng sản xuất hàng hoá, tạo tiền đề thực hiện CNH-HĐH nông nghiệp nông thôn trong giai đoạn hiện nay.

3) Bảy yếu tố ảnh hưởng đến tổng giá trị sản xuất bình quân của KTTT như: Tuổi, trình độ chuyên môn, lao động, đất, giới tính của chủ TT là các yếu tố ảnh hưởng đến các tiêu chí hiệu quả của KTTT. Luận văn đã chỉ ra rằng: lao động tăng thêm 1 người sẽ làm tổng GTSX tăng thêm 31,89 triệu đồng/TT/năm; kết quả nghiên cứu cũng chỉ ra rằng khi lượng vốn vay ngân hàng tăng thêm 1 triệu đồng sẽ làm GTSX của TT tăng lên 1,04 triệu đồng. Lượng vốn vay từ bạn bè, người thân tăng thêm 1 triệu đồng sẽ làm tổng GTSX tăng thêm 1,65 triệu đồng. Vì vậy muốn nâng cao hiệu quả của TT, các chủ TT cần quan tâm đến các yếu tố trên.

4) Các giải pháp được đề xuất theo hướng: 1) Đổi mới nhận thức về vai trò của KTTT trong phát triển nông nghiệp, nông thôn trên địa bàn huyện; 2) Hoàn thiện công tác quy hoạch để lựa chọn loại hình KTTT phù hợp với từng vùng sinh thái, tự nhiên của tỉnh theo hướng phát triển bền vững; 3) Hoàn thiện công tác giao đất, cấp

giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tạo điều kiện tích tụ đất đai để phát triển KTTT; 4) Giải pháp về thị trường, tiêu thụ sản phẩm và xây dựng cơ sở hạ tầng phát triển KTTT; 5) Giải pháp về khoa học kỹ thuật và công nghệ để phát triển KTTT; 6) Giải pháp nâng cao chất lượng nguồn nhân lực để phát triển KTTT; 7) Giải pháp tăng cường vai trò quản lý Nhà nước đối với KTTT để phát triển KTTT; 8) Giải pháp tăng cường mối liên kết để phát triển KTTT;

Người hướng dẫn khoa học

Tác giả

TS. Nguyễn Thị Yến

Bùi Văn Thủy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	x
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu của luận văn	2
4. Những đóng góp mới và ý nghĩa của luận văn	3
4.1. Đóng góp về lý luận.....	3
4.2. Đóng góp về thực tiễn	3
4.3. Ý nghĩa của luận văn.....	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN.....	4
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển kinh tế trang trại.....	4
1.1.1. Trang trại và kinh tế trang trại	4
1.1.2. Phát triển kinh tế trang trại.....	9
1.1.3. Các tiêu chí về kinh tế trang trại	10
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc phát triển kinh tế trang trại	11
1.2. Cơ sở thực tiễn phát triển kinh tế trang trại	21
1.2.1. Kinh nghiệm phát triển kinh tế trang trại ở một số quốc gia trên thế giới.....	21
1.2.2. Tình hình phát triển kinh tế trang trại ở Việt Nam	24
1.3. Các nghiên cứu liên quan đến đề tài	30
1.4. Bài học kinh nghiệm về phát triển kinh tế trang trại theo hướng bền vững tại huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình	31
Chương 2 ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	33
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	33

2.1.1. Điều kiện tự nhiên	33
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	34
2.1.3. Đánh giá những thuận lợi và khó khăn đến phát triển kinh tế trang trại theo hướng bền vững.....	36
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	37
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	38
2.3.1. Phương pháp thu thập thông tin	38
2.3.1. Tổng hợp thông tin.....	40
2.3.3. Phương pháp phân tích thông tin	40
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	41
Chương 3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	45
3.1. Thực trạng phát triển kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình	45
3.1.1. Đặc điểm phát triển kinh tế trang trại ở huyện Nho Quan	45
3.1.2. Tình hình phát triển kinh tế trang trại ở huyện Nho Quan	46
3.2. Thực trạng sản xuất kinh doanh của trang trại trên địa bàn huyện Nho Quan năm 2018	53
3.2.1. Thông tin cơ bản của chủ trang trại	53
3.2.2 Đất đai của các loại hình trang trại	55
3.2.3. Lao động của các loại hình trang trại.....	57
3.2.4. Vốn của các loại hình trang trại	59
3.2.5. Đánh giá kết quả và hiệu quả sản xuất kinh doanh của loại hình trang trại....	61
3.3. Ý kiến của chủ trang trại về việc mở rộng quy mô sản xuất trang trại	69
3.4. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển kinh tế trang trại theo hướng bền vững tại huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình	71
3.4.1. Yếu tố điều kiện tự nhiên	71
3.4.2. Yếu tố cơ sở hạ tầng.....	71
3.4.3. Yếu tố thị trường	72
3.4.4. Yếu tố về vốn	77
3.4.5. Yếu tố về khoa học công nghệ	79

3.4.6. Yếu tố về chính sách Nhà nước	80
3.4.7. Yếu tố về rủi ro đối với phát triển kinh tế trang trại	83
3.5. Đánh giá chung về phát triển kinh tế trang trại theo hướng bền vững tại huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình	83
3.5.1. Kết quả đạt được	83
3.5.2. Những hạn chế và nguyên nhân.....	84
3.5.2.1. Những hạn chế	84
3.5.2.2. Nguyên nhân của hạn chế	85
3.6. Định hướng, mục tiêu và giải pháp phát triển kinh tế trang trại tại huyện Nho Quan đến năm 2025 và tầm nhìn 2030	88
3.6.1. Quan điểm về phát triển kinh tế trang trại	88
3.6.2. Định hướng phát triển kinh tế trang trại tại huyện Nho Quan đến năm 2025 và tầm nhìn 2030.....	88
3.6.3. Mục tiêu phát triển kinh tế trang trại tại huyện Nho Quan đến năm 2025 tầm nhìn đến năm 2030	90
3.6.4. Một số giải pháp chủ yếu nhằm phát triển kinh tế trang trại tại huyện Nho Quan tỉnh Ninh Bình	92
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	101
1. Kết luận	101
2. Một số kiến nghị.....	102
2.1. Đối với Nhà nước, các cấp, các ngành Trung ương.....	102
2.2. Đối với các cấp, ngành địa phương của tỉnh.....	103
2.3. Đối với các chủ trang trại.....	103
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105